

APOSTAG

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés 2

2. Apostag bemutatása 3

3. Örökségünk 6

4. Eltérő karakterű településrészek 9

Történeti településrész

Falusias településrész

Természetközeli településrész

5. Építészeti útmutató 15

Történeti és falusias településrészek

Magasság

Tetőhajlásszög

Telepítés

Színek

Tetőidom

Anyaghasználat

Kerítések

Előkert

Természetközeli településrész

Magasság

Telepítés

Tereprendezés

Tetőhajlásszög

6. Jó példák 28

BEVEZETÉS

Településünkön, mely már több mint ezer éves múltta tekint vissza, mindig is kiemelt értéket képviselt a vallás és az összetartozás. Községünk épített örökségének megőrzése mellett az is elengedhetetlen, hogy kulturális értékeit és hagyományait is ápoljuk és továbbadjuk. Fontos, hogy az apostagiak és az idelátogatók számára ezeket kincseket, a fizikai valójukban létezőket és a kézzel megfoghatatlanokat egyaránt, hangsúlyozza a település arculata, mint ahogyan teszi ezt a természet a Szoborparkban található fa összefonódó törzsével.

Pontosan ezt a célt szolgálja jelen kiadvány is, mely Apostag történetének és értékeinek bemutatása után követendő irányokat javasol a falu egyes, településkép szempontjából eltérő részeire, beleérte lakóházakat, közintézményeket, közterületeket egyaránt. Kérem, szívleljék meg a jelen kiadványban foglaltakat, hogy egy közös irányvonal mentén, együtt tegyünk még szebbé, és a sok évszázados hagyományaihoz méginkább méltóvá szeretett lakóhelyünket, hogy az itt élők megelégedését és kényelmét szolgálja, és a továbbiakban is vonzó célpontot jelentsen a térségbe érkezőknek.

Zakar Zoltán
polgármester

APOSTAG BEMUTATÁSA

Apostag község közvetlenül a Duna bal partján, Bács-Kiskun megye észak-nyugati részén helyezkedik el, a festői szépségű Duna-part és a „vadregényes” nagykúti tanyavilág között biztosít élehető és nyugodt lakókörnyezetet valamivel több mint kétezer lakosának. Az M8 hídjával szomszédos, míg a dunaföldvári hídtól mindösszesen 13 kilométerre fekszik, így nyugodt szívvel tekinthetjük a megye kapujának a Dunántúl felé.

A község mai jellegzetességeit rendkívül hosszú történelmi múltja alapozta meg. Apostag területét a vaskorban a kelta etnikumhoz tartozó népek lakták, erre utal a Magyar Nemzeti Múzeum által nyilvántartott régészeti lelet, egy hólyagos karperec. A mai református templom helyén a kora Árpád-korban a tizenkét apostolnak szentelt centrális templom állt, innen kapta nevét a település.

Érdekes a község múltját tekintve, hogy 1528-ban az ingolstadti Lázár deák térképén Apostag a Duna másik oldalán helyezkedik el. Ez hogyan lehetséges? A legvalószínűbb magyarázatnak nem az tűnik, a Duna medre változott vagy a település költözött át a másik oldalra. A Duna mindkét oldalán kialakult egy-egy falu: Kisapostag és Nagy-Apostag, melyek közül ez utóbbi nevéből kikerül a „nagy-” előtag.

1318 nevezetes dátum a falu számára, ekkor került sor ugyanis az apostagi zsinatra, melyen a római katolikus egyház magyar méltóságai tanácskoztak arról, hogy hogyan őrizzék meg a hatalmukat az új királlyal, Károly Róberttel szemben a közelgő országgyűlésen.

Fotó: Vanyur Dominik

A török dűlást Apostag is megszenvedte ugyan, de azt követően folyamatos emelkedésnek indult a lakosságszáma, elsősorban a betelepülőknek köszönhetően. A 19. század második felében ugrásszerű fejlődés következett be a település életében: megépült a kikötő, megnyitott a posta, a könyvtár és a vasútállomás.

Az apostagiak kivették részüket az ország történelmének alakításában is: hősiessen helyt álltak az 1848-49-es szabadságharcban, a két világháborúban, 1956-ban pedig az egykori pártház és postaépület előtt sztálinista könyveket égettek.

Jelen korunk Apostagja az 51. főútról le térve közelíthető meg, a dunaegyházi úton vagy 513. úton. Lakott területének szabálytalan elrendezésű utcái a történelmi korokat idézik meg. Bármerről is közelítjük meg a települést, jó eséllyel templomtorony színesíti majd az elénk táruló településképet, ugyanis egyedülálló módon négy felekezetnek is található vallási épülete Apostagon: az Urunk Mennybemenetele Római Katolikus Templom, a református templom, az evangélikus templom, és a napjainkban faluházként működő egykori zsinagóga.

ÖRÖKSÉGÜNK

Már az előző fejezet rövid történeti áttekintéséből is világossá válhatott számunkra, hogy Apostag életében mindig kiemelt jelentőséggel bírt a vallás. Nincs ez máshogy napjainkban sem, Apostag község a Bács-Kiskun megyei vallási turizmus egyik gyöngyszeme.

Az Árpád-korban a falu a már említett görög szertartású, centrális templom köré szerveződött, melyet a tizenkét apostolnak szenteltek. Építésének évét homály fedi, valószínűleg a 9-10. századból származik. Ugyanígy csak feltételezhetjük, hogy hogyan nézett ki: a szakértők szerint egy nagyjából 10 méter átmérőjű, tizenkét oldalú, faragott kőekből rakott román stílusú templomra következtethetünk, zömök falakkal és kupolával. Tizenkét fülkéjében a tizenkét apostol szobra és festett képe kapott helyet. A templom az 1800-as évek elejéig állt, ekkor azonban földig rombolták. Emlékét a mai református templom kertjében található Rotunda őrzi.

Maga a református templom is a község egyik éke. AZ 1806-ban lebontott régi templom alapjaiból és anyagából épült a mai, 415 ülőhelyes, provinciális barokk stílusú, kelet–nyugati hossz tengelyű épület. A torony 1853-ban épült és az 1873-ban történt átalakításokkal nyerte el jelenlegi formáját. A toronyban 3 acélharang lakik, amelyet 1853-ban a németországi Bochumban öntöttek.

Fotó: Vanyur Dominik

Apostag egyedülálló vallási sokszínűségének köszönhetően a református mellett még másik három felekezet, a római katolikus, az evangélikus és a zsidó is tart számon szakrális épületet a faluban. A település legmagasabb pontján áll a 18. században épült, szemet gyönyörködtető, barokk stílusú Urunk Mennybemenetele Római Katolikus Templom. Az evangélikus felekezetnek sajnos három temploma is leégett az 1700-1800-as években. A mai, a folyamatos renoválásoknak köszönhetően rendkívül szép állapotú evangélikus templom 1827 óta ékesíti Apostagot.

Az első zsidó imaház szintén leégett egy 1820-as nagy tűzvészben, de a helyén a 19. század elején felépített, eredeti elrendezést követő, klasszicizáló késő barokk zsinagóga napjainkban is érdeklődésre tart számot, faluházként áll a lakosok rendelkezésére. A műemlékké nyilvánított, Europa Nostra –díjas épület kiállítások, koncertek színhelye, a zsinagóga udvarában található a település tájháza is. Apostagon született Nagy Lajos Kossuth–díjas író, kinek leghíresebb, „Kiskunhalom” című műve a település életét mutatja be. Előtte tiszteleg a szintén a zsinagógában helyet kapott állandó emlékkiállítás.

Apostag 2011 óta a Magyar Zarándokút tagjaként szálláshelyekkel és látnivalóival várja az ide látogató zarándokokat. Az Apostoli Szoborparkban a félkörívben álló tizenkét apostol köszönti a vándorokat. Érdekeségük, hogy montázs technikával készültek, így testük teljesen egyforma, a fejük, a kezük és egyedi jelképeik, úgynevezett attribútumaik alapján különböztethetők meg. A hármashalom, a magyar államcímer önálló jelentést hordozó alkotóeleme, és rajta a kettős kereszt is helyet kapott a szoborparkban. A zarándok-kultúra további megtettesítői „A Magyar Zarándokút dél-alföldi fejlesztési projekt” keretében készült zarándokkapu és –kápolna, illetve a témapark, melyben zarándokkirályok és szentek fa faragású szobrai láthatóak.

Apostag központjában, a korábbi postaépület mellett hangulatos emlékpark található. A park tekintélyes fái árnyékában kicsit megpihenhetnek az ide látogatók, miközben lehetőségük nyílik megkóstolni a 2014-ben átadott, felújított artézi kút vizét, melynek az apostagi gyógyhatást tulajdonítanak. A parkban emlékművek szolgálnak a régi lakosok hősiességének bizonyítékául, a lépcsős talapzatú, mészkőből készült I. világháborús emlékművön a szoborparkhoz hasonlóan visszaköszön a Magyarország címerén található hármashalom és a kettős kereszt. Szemben, a Kossuth Lajos utca túloldalán fából készült emlékmű idézi fel az Államalapítást.

ELTÉRŐ KARAKTERŰ TELEPÜLÉSRÉSZEK

Első katonai felmérés
(1763-1787)

Apostag település történetét jelentősen meghatározza a Duna közelsége, mely vonzó hely az ide telepedők számára évezredek óta. A katonai felmérések sorozatában követhetjük nyomon az elmúlt évszázadok fejlődését. Már az 1763-1787-es térképen számos utca és lakóház kivehető, mely később észak-dél irányban fejlődött tovább, megtartva a szükséges távolságot a Dunától. A mai utcahálózatban jól elkülönül a történeti településrész és a későbbi raszteres lakóterület.

Második katonai felmérés
(1806-1869)

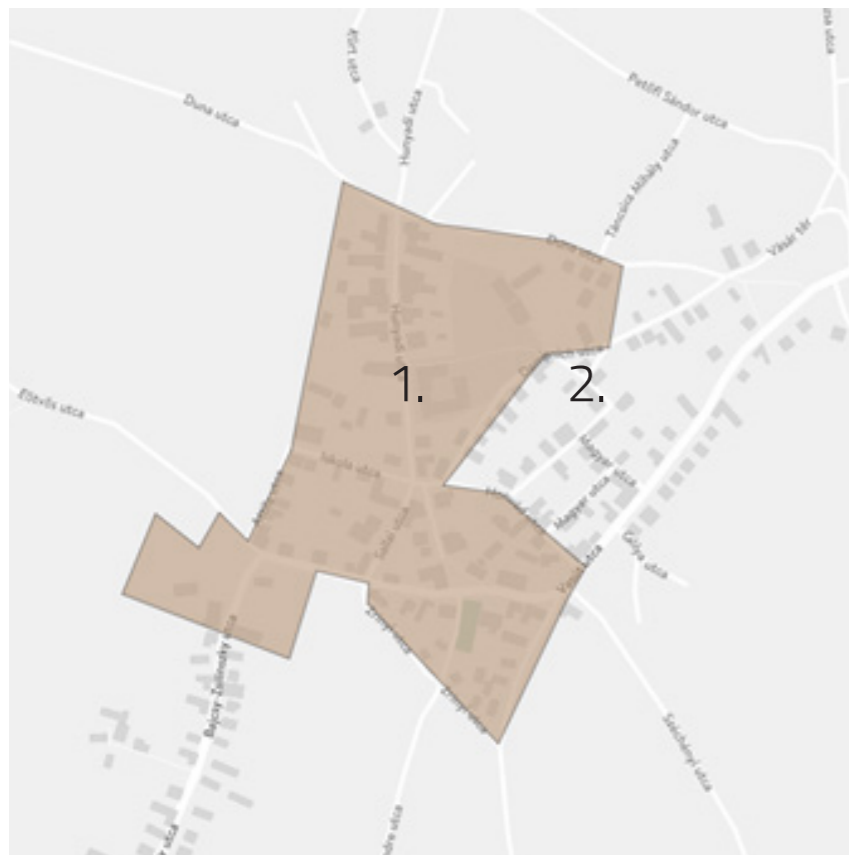

Harmadik katonai felmérés
(1869-1887)

Magyarország katonai felmérése
(1941)

Ennek köszönhetően a beépítésre szánt belterület két részre történő tagolása javasolt (a harmadik, természetközeli településrész külterületen és beépítésre nem szánt belterületen helyezkedik el). Az egyik a történeti településrész, melyre jellemző a keskenyebb köztéri kialakítás, az utcafrontra történő építkezés, a kanyargós utcahálózat. A másik a később kialakult belterületi rész, mely már szélesebb közterülettel rendelkezik, és zömében előkertes, oldalhatáron álló, fésűs beépítés jellemző, ez a falusias településrész. A településen az épületek építészeti karaktere az egyes részekben nem különül el élesen, azok az adott építési kornak megfelelő tömegben, építészeti kialakításban és anyaghasználattal épültek. Történetiségét tekintve azonban a történeti településrészt javasolt településképi szempontból meghatározó területnek minősíteni, hogy a településközpont a jövő számára egy harmonikusabb arculatot mutasson. Hiszen a mindenkori mában a múlt emlékei, örökségei és a jövő reményei rakódnak össze. Apostag olyan gazdag történeti múlttal rendelkezik, hogy településközpontjának karakterét javasolt a múlt lenyomatai mellett olyan művi eszközökkel alakítani, mely méltán érdemes erre.

A város beépítésére szánt belterületi részét a következő településrészeire érdemes tagolni.

1. Történeti településrész
2. Falusias településrész

TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSRESZ

A település központjában található a legtöbb műemléki épület, mely nemcsak a múlt eseményeire emlékezteti a helyieket, hanem iránymutatást is ad akár anyaghasználatra, akár részletkialakításra. Nézzük ezeket az épületeket „nyitott szemmel”, keressük és olvassuk a múlt üzenetét a jelen számára. A védett épület elé, közterületen szobrot, műtárgyat vagy bármilyen berendezést, csak oly módon szabad helyezni, hogy zavarja az épület látványát. A közterületen kihelyezésre kerülő utcabútorok kapcsán érdemes egységes típus alkalmazása.

Fotó: Vanyur Dominik

A szomszédos ingatlanok beépítésénél figyelembe kell venni az illeszkedés szabályait. Mellépítés esetén az új épületek homlokzati díszítő elemeinél kerülni kell a megtévesztő analóg építészeti elemek, például a fa- vagy téglahatású műanyag borítások alkalmazását, ugyanakkor törekedni kell a tömeg és magasság méretek (párkánymagasság, homlokzatmagasság, tetőgerinc magasság, stb.) megválasztásánál a régihez történő korrekt csatlakozást eredményező megoldásokra, akár lépcsőzetes magasságok alkalmazásával. A kellemes utcakép kialakításához nem szükséges, hogy egyforma házak legyenek kialakítva, ugyanakkor a harmonikus képhez elengedhetetlen, hogy a szomszédos ingatlanon elhelyezett épületek tömege, karaktere, anyaghasználata illeszkedjen egymáshoz. Azokon a területeken, ahol az utcaszerkezet és a közmű kiépítés megengedi, érdemes egységes fasorokat alkalmazni.

FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZ

Ezen a településrészben a telkek általában nagyobbak, ennek köszönhetően a beépítettség alacsonyabb. Új építés esetén az épületeket az építési helyen belül, a környezetében kialakult beépítési ritmus figyelembevételével javasolt elhelyezni. Törekedni kell arra, hogy egy telken lévő épületek és építmények anyaghasználata, tetőfedő anyaga egymáshoz és környezetükhöz illeszkedő legyen. Érdeemes az épületek arányrendszerét a hagyományos beépítési módhoz és anyag használatához igazítani. A természetes építőanyagok, például látszó kőfelület, téglá, fa, réz, cink és ezek színeinek alkalmazása harmonikusabb épület-tömeget eredményezhet.

TERMÉSZETKÖZELI TELEPÜLÉSRÉSZ

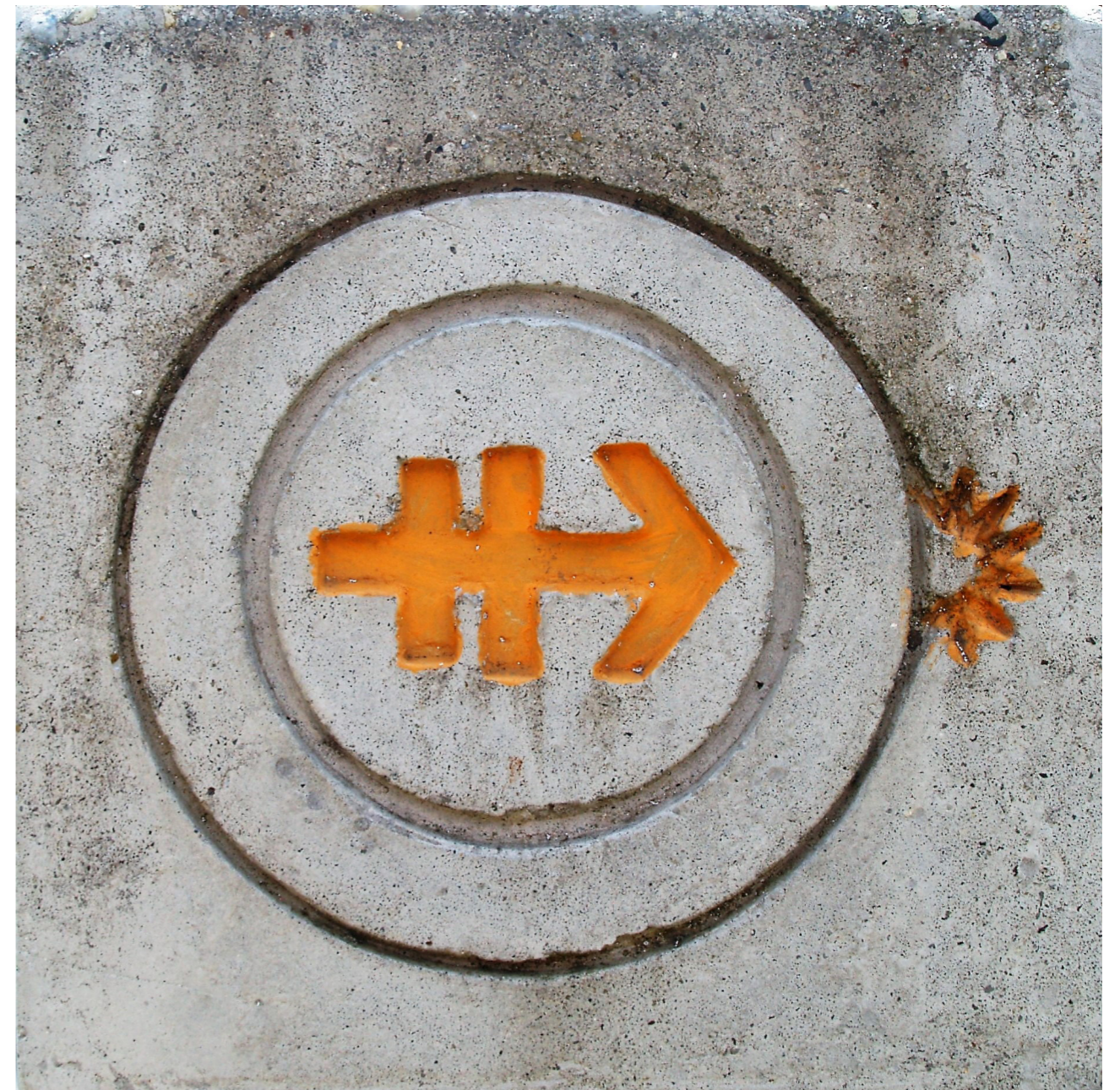
A táji látvány megőrzését szolgálja a tájba simuló, anyaghasználatában és színezésében környezetétől nem elütő, magasságával a növényzet szintjét nem túllépő, funkciójában a környezetét nem veszélyeztető építmény telepítése. Ezen a részen nehezebb megtalálni az épített és a természeti környezet harmonikus arányát, hiszen itt a belterületen lévőktől ellentétben, kevésbé tudjuk a szomszéd telken kialakult tömegarányt figyelembe venni.

A növénytelepítés során nem az invazív, őshonos fajok előnyben részesítése javasolt.

ÉPÍTÉSZETI ÚTMUTATÓ

A településkép fontosságát talán a kirándulások alkalmával érzékeljük leginkább. Élvezzük a hangulatot, melyet egy történelmi városrész, vagy egy modern tengerparti beépítés generál, azonban ritkán fogalmazódik meg bennünk, melyek is azok a tényezők, melyek a számunkra kedvező miliőt létrehozzák. Jelen fejezetben összegyűjtött ajánlásokkal azokat az építészeti szempontokat szeretnénk figyelembe ajánlani a Tisztelt Olvasónak, melyekkel elérhető egy helyi értékekre alapozott, egységes településkép, mely méltó otthonaként szolgálhat a helyi lakosoknak, miközben képes megtartani a településre jellemző értékeket az utókor generációi számára. A természetközeli, valamint a történelmi és falusias településrészekre vonatkozó ajánlások külön fejezetben kerülnek bemutatásra, azonban a jó példák, melyek jelenleg is karakert adnak az épületeknek, mint például az anyaghasználati és részlet megoldások bemutatása mind a három területre vonatkozóan értendő.

TÖRTÉNETI ÉS FALUSIAS TELEPÜLÉSRÉSZEK

MAGASSÁG

Apostag történeti és falusias településrészein jellemzően családi házak épültek, melyek magassága közel azonos. Ezt a karaktert megőrizve a meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint környező épületeknek. A túl magas házak nem illeszkednek az utcaképhez, mivel túl nagy hangsúllyal rendelkeznek.

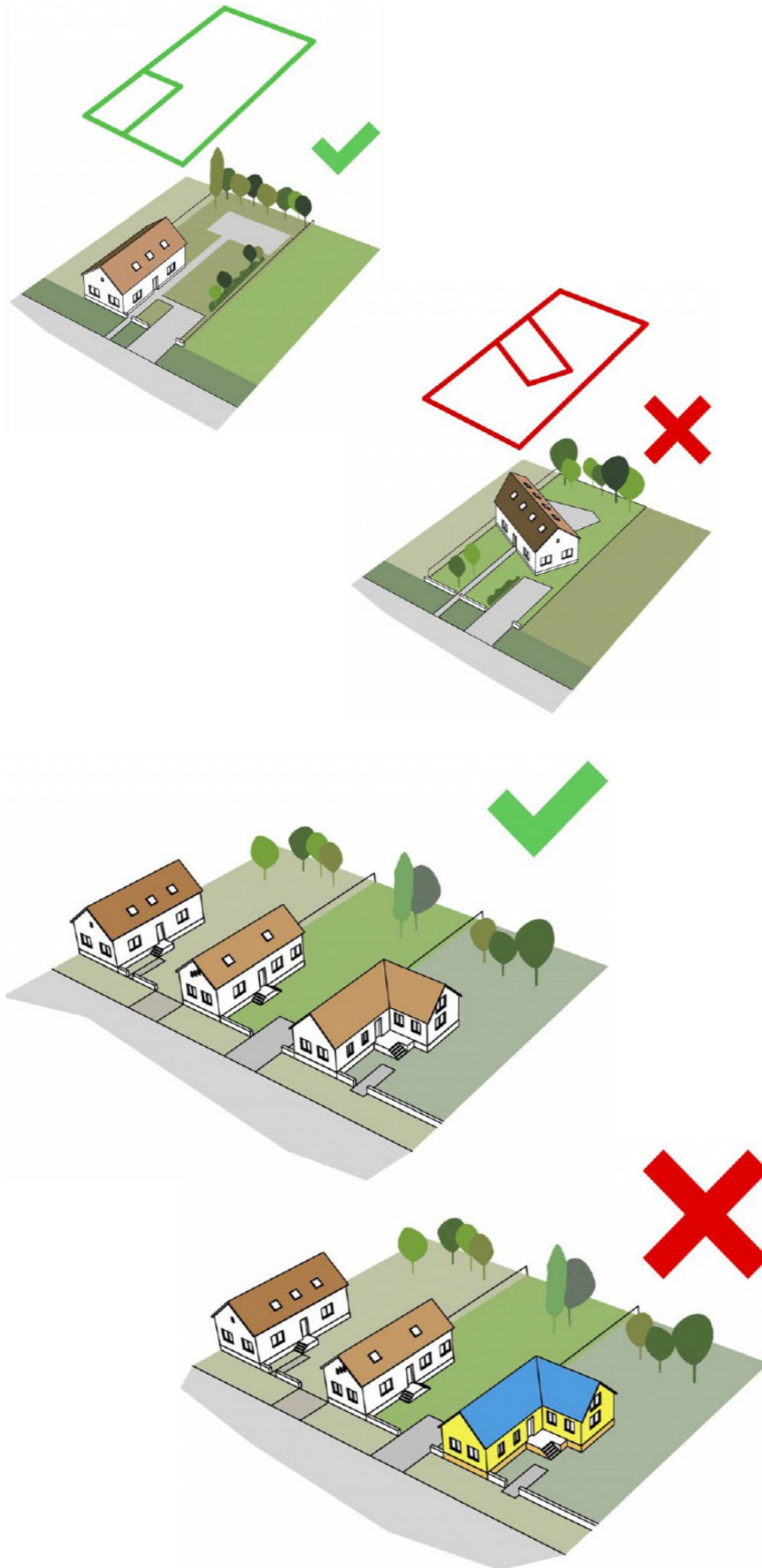
TETŐHAJLÁSSZÖG

A magastetők, függetlenül a tető alakjától, jellemzően hasonló hajlásszöggel kerültek megépítésre, mely nagy mértékben határozza meg a településképet, egységes megjelenést kölcsönözve neki.

Kerüljük a szélsőségeket, hiszen a hagyományos tetők a magyarországi éghajlathoz a leginkább megfelelő szerkezeti felépítéssel jöttek létre. Ezért ezek kezelik legoptimálisabban az időjárásból adódó terheket, mint a szélteher és a hőteher.

TELEPÍTÉS

Törekedjünk a hagyományos beépítési módokra, és kerüljük a településképileg nem szokványos beépítéseket. A hagyományos beépítések a leginkább helytakarékosak, minimalizálják a kihasználhatatlan tereket, és egységes megjelenést kölcsönöznek a településnek.

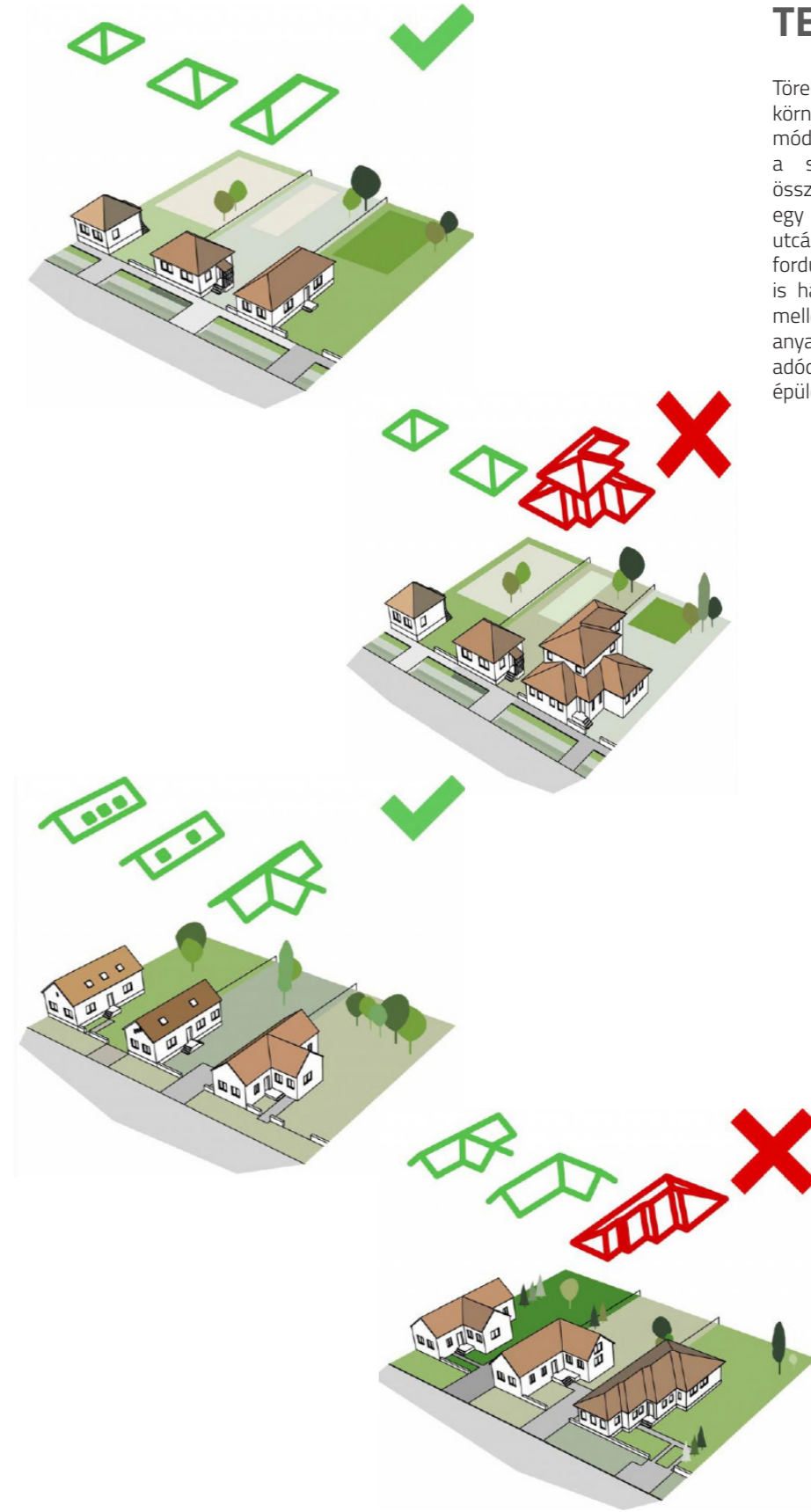

SZÍNEK

Az épületek színezése során kerüljük a tájidegen, harsány színhasználatot. Törekedjünk rá, hogy az építészetileg unalmas épületszerkezeti elemek élénk színekkel történő túlhangsúlyozása ne kerüljön előtérbe. Az építőanyagokkal rokon, valamint a pasztel színek alkalmazása jó megoldás lehet. Vegyük figyelembe a színharmónia megteremtésének lehetőségét és a komplementer színek alkalmazását.

TETŐIDOM

Törekedni kell rá, hogy a tetőidom a környező épületek alakjával rokon módon legyen kialakítva. Amennyiben a szomszédos épületek tetőidomjai összetettek, akkor jó választás lehet egy bonyolultabb forma, azonban ha az utcában inkább egyszerűbb tetőidomok fordulnak elő, akkor alkalmazzunk mi is hasonlókat. A hagyományos tetőforma mellett szól, hogy kevesebb a munka- és anyagigénye, valamint egyszerűségéből adódóan kevesebb a hibalehetőség az épület teljes élettartamára nézve.

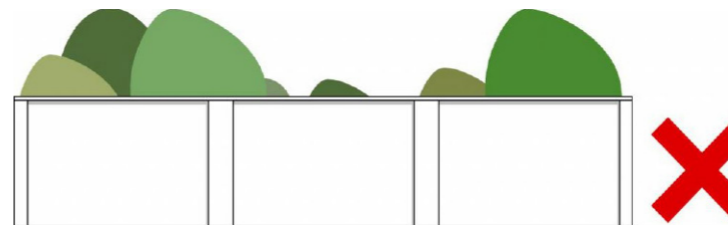
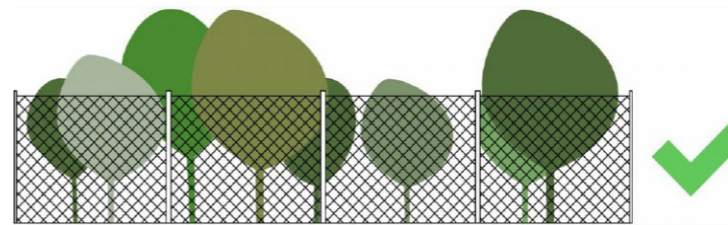
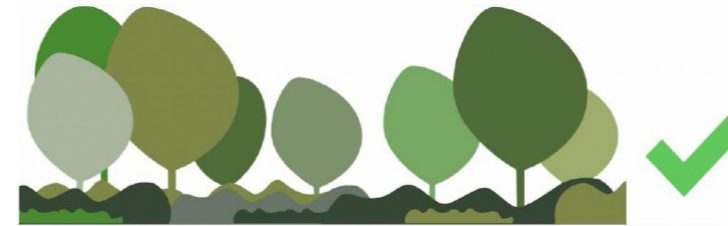
ANYAGHASZNÁLAT

Az anyaghasználat nagy mértékben összefügg a színválasztással és a felületképzéssel, ezért szintén meghatározó eleme az utcaképnak. Törekedni kell rá, hogy a helyben jellemző építőanyagok kerüljenek előtérbe, mivel ezeket alkalmazva könnyen megőrizhetjük a település karakterét, miközben a környezetünket is kevésbé terhelik. További mérlegelendő szempont, hogy a természetes anyagok élettani, páratechnikai hatásai is kedvezőbbek, mint sok mai építőanyagé. Gondolatébresztőként szolgál, hogy a korszerűtlen vályog épületek jellemzően beton alapozás és vízszigetelés nélkül is képesek állékonyak maradni egy modern vázkerámia blokkos épülettel ellentétben.

KERÍTÉSEK

A település új kerítéseinek kialakítása során törekedni kell az átláthatóságra, kerüljük a tömör falak kialakítását. A sövény és az épített kerítések javasoltak, azonban megépítésük során figyelemmel kell lenni a légiességre. Az anyaghasználatot tekintve törekedni kell az épületek anyagaival történő az összhang megteremtésére. A színviláguk legyen harmóniában az épületekével.

ELŐKERT

Az előkerteket tekintve a település egységes képet mutat, azonban törekedni kell ennek megőrzésére. Tervezett új épületünkkel tartsuk a környező beépítések vonalait.

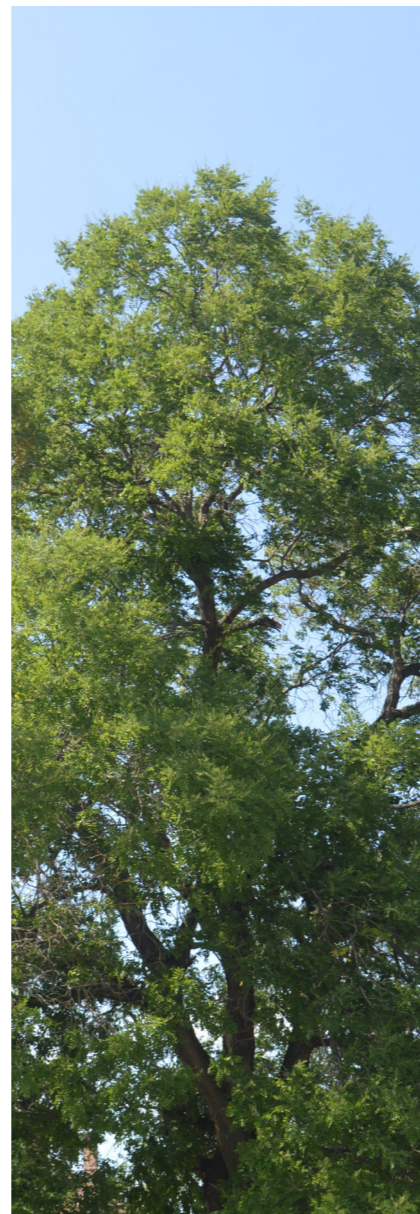
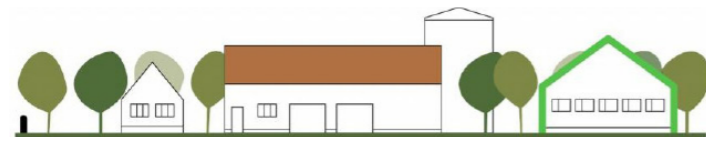
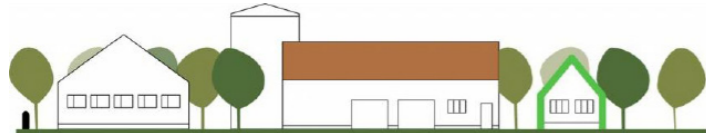

TERMÉSZETKÖZELI TELEPÜLÉSRÉSZ

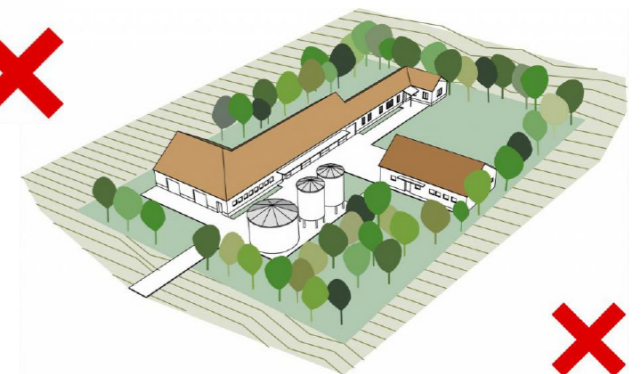
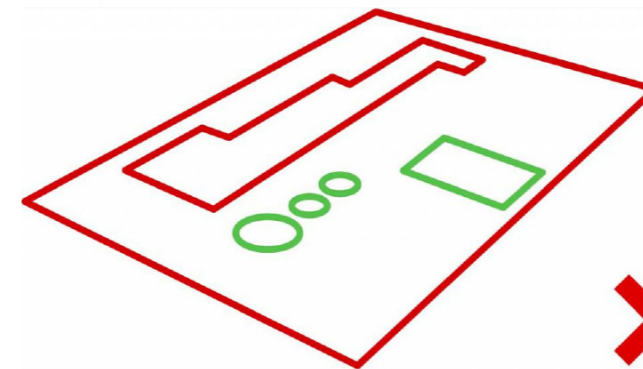
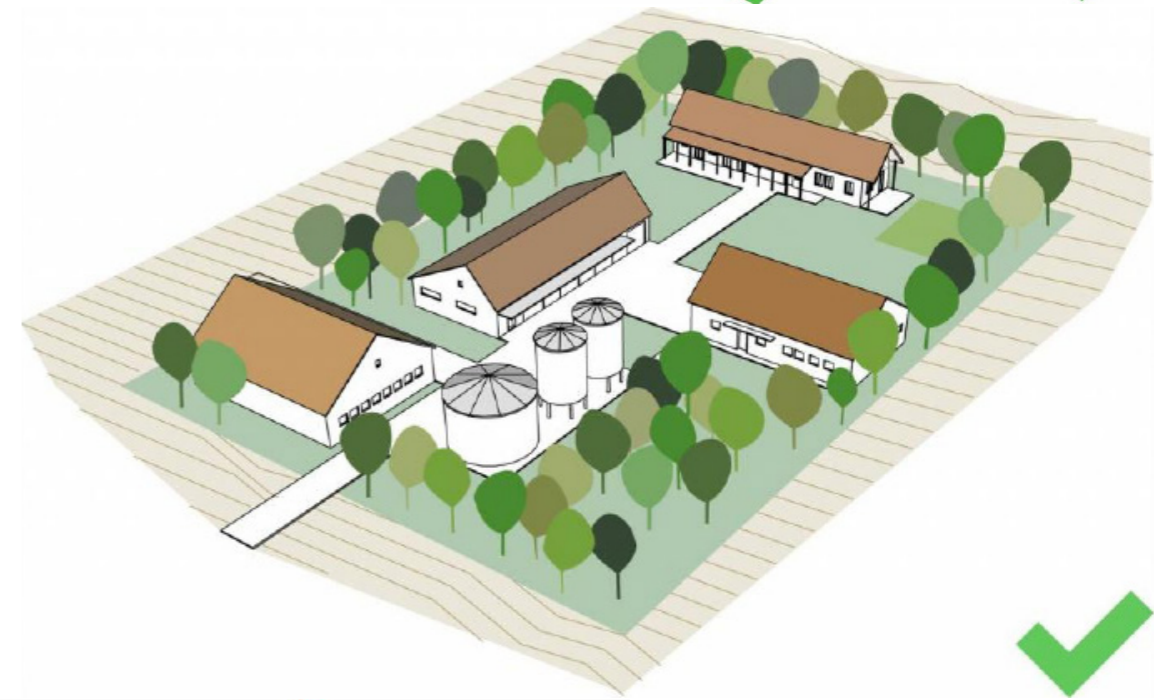
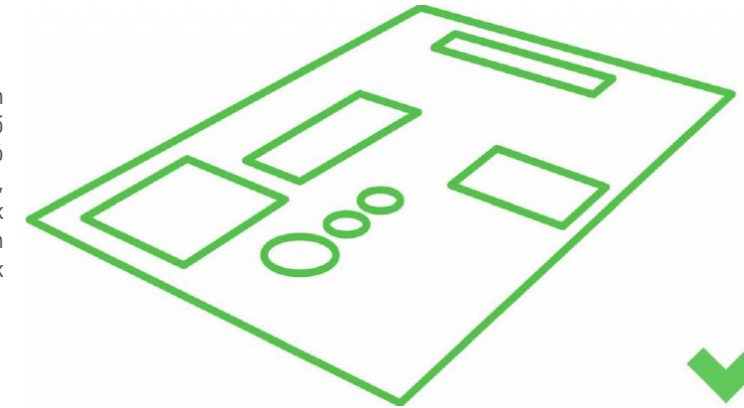
MAGASSÁG

A település természetközeli településrészén jellemzően tanyaépületek, gazdasági épületek és a hozzájuk tartozó melléképületek kerülnek kialakításra, melyek magassága eltérő lehet, azonban a túl magas épületeket érdemes kerülni. A lakóépületek tekintetében preferáljuk az egy szintes épületeket. A gazdasági épületek esetében pedig a technológia határozza meg a szükséges magasságot. A meglévő épületek közé épülő új házaknak hasonló magassággal kell épülniük, mint környező épületeknek.

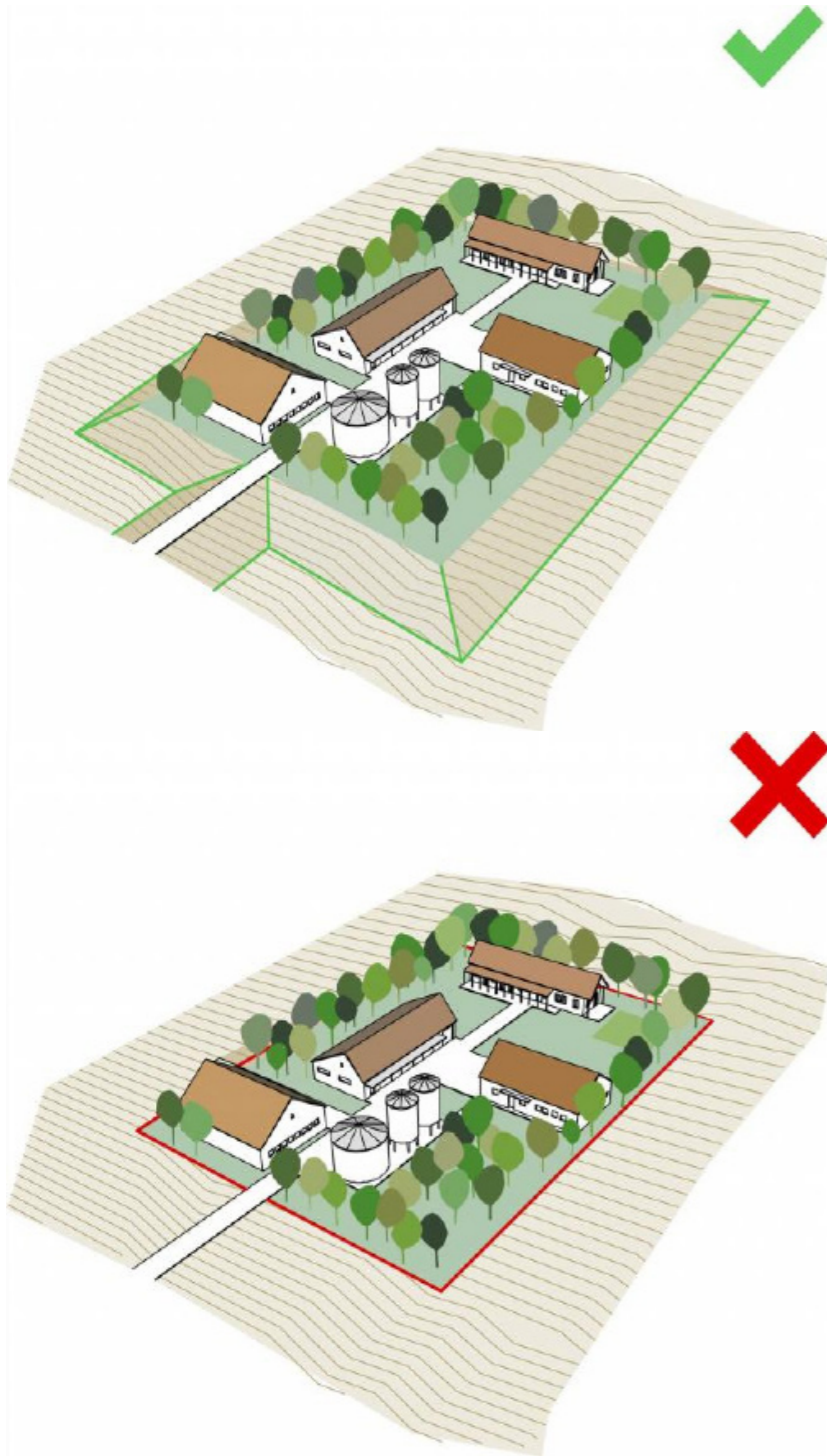
TELEPÍTÉS

A külterületi ingatlanok vonatkozásában fontos megjegyezni, hogy az eltérő gazdasági funkciókat érdemes különálló épületekbe telepíteni. Törekedni kell rá, hogy az épületegyüttesek ne alkossanak nagy egybefüggő tömegeket, hanem szabadon álló épületekből alkossanak struktúrát.

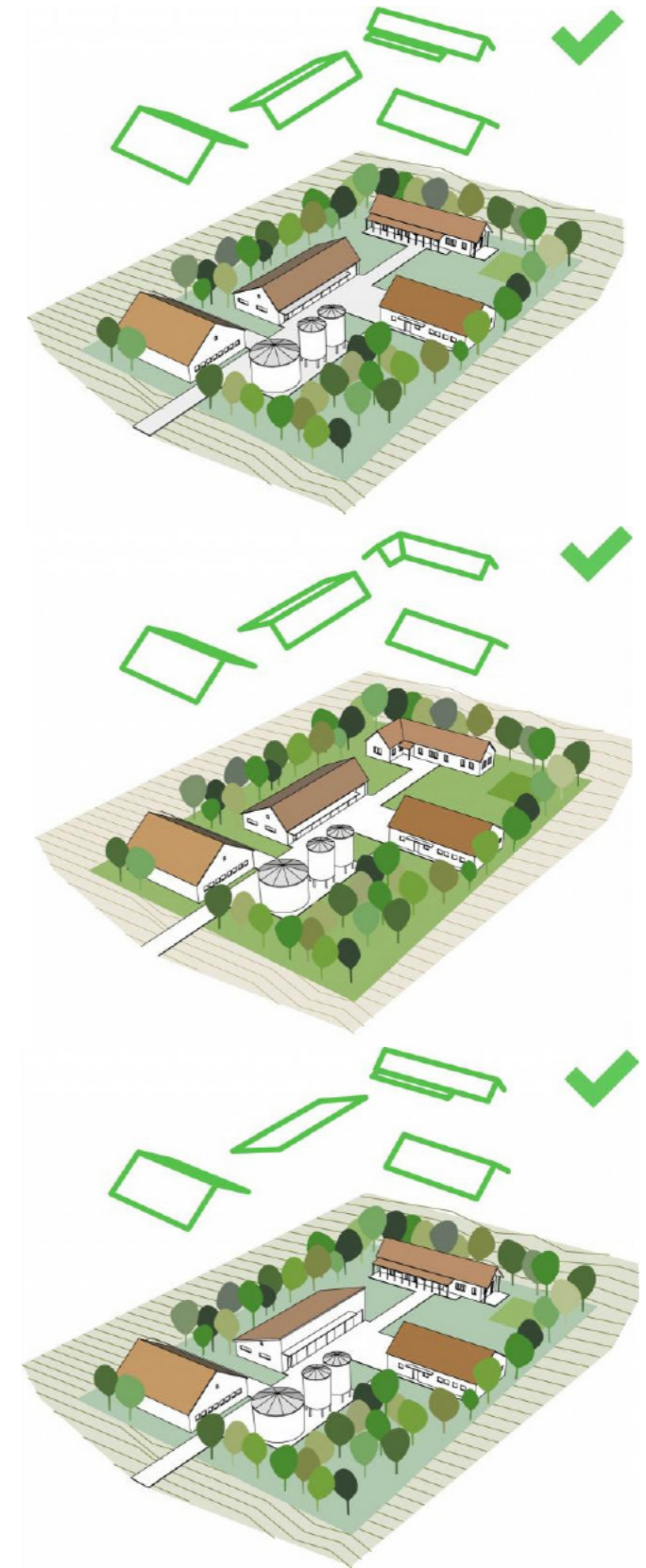
TEREPRENDEZÉS

A telken belül olyan telepítési helyet érdemes választani, ami eredendően kedvező. A hagyományok szerint dombra építették az épületeket, ezzel is elősegítve, hogy az épület kevesebb kedvezőtlen hatás érje. A dombra épített épület távolabb helyezkedik el a talajvíztől, kevésbé éri a talajpára, és a csapadékvizek könnyebben elszivárognak mellőle. Az új építések esetén természetesen nem mindenhol van lehetőség dombra építeni, azonban megoldható, hogy a terepszintet kis mértékben megemeljük.

TETŐHAJLÁSSZÖG

Külterületi épületegyüttesek esetén a tetőhajlásszögeket lehetőség szerint egységesítsük. Természetesen kisebb-nagyobb traktusméret esetén nagy magasság különbségek adódhatnak, ezért elfogadható, ha a hajlásszög, vagy a tetőidom megváltoztatásával közelítjük a magasságokat.

6

JÓ PÉLDÁK

Talán mindenkivel előfordult már, hogy csak azt nem vette észre, ami mindig is a szeme előtt volt. A környezetpszichológia mai állása szerint ez azért van, mert az ismert környezetben nem számítunk meglepetésekre, ezért az agyunk nem áll folyamatos készenlétben, hogy kiszűrje a lehetséges veszélyeket. Sajnos ezáltal nem áll készenlétben arra sem, hogy észre vegye azokat a pozitívumokat, melyek nem célzottan jelentkeznek. Tovább árnyalja a képet, hogy a megélt élethelyzetek emlékei, és azok indirekt módon történő helyekhez kapcsolása miatt eltorzul az objektívitásunk, és előítéletesekké vagy elfogultakká válunk. Jelen fejezetben megkíséreljük friss szemmel végigjárni a települést, és rávilágítani azokra a jó példákra, melyek a település arculatát pozitívan befolyásolják, ezzel is elősegítve a helyi értékek tudatosítását.

HOMLOKZATKÉPZÉS

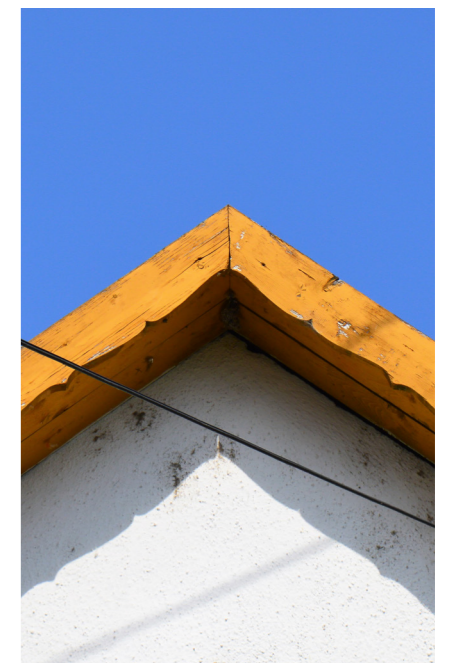
A homlokzatok megformálása során figyelemmel kell lenni a szűken vett környező épületeken felül a helyi építészeti jegyekre is. A homlokzatképző eszközök kiválasztása során érdemes nyitott szemmel járni a településen és a számunkra kedves elemeket kiválasztani, továbbgondolni. Az épületeink burkolása, vakolása, színezése, megmunkálása mindig is kedvelt építészeti eszköz volt településen. Használjuk bátran, de figyeljünk a végső összképre. A túldíszített, túlszínezett épület hamar elveszíti érdekességét, és utána inkább zavaróan hat a nyugodt, tiszta településképből.

OROMFALAK

Az oromfalak rendkívül jól díszíthető, karakteres, tömegformáló hatású épületszerkezetek, melyeken elhelyezhetők a vakolatarchitektúrával és az egyéb technikákkal formált díszítő elemek mellett szellőzők is, melyek a padlástér átszellőztetését segítik elő.

ABLAKOK

Az ablakok az „épületek szemei”, és mint mondják, „a szem a lélek tükré”, ezért nem mindegy, milyen ablakot építünk be. Szinte minden kultúrában az ablakot díszítik az elsők között. Talán nem véletlenül, hiszen ez a szerkezet képez hidat a bent és a kint között, továbbá keretet ad az utcai életet fürkésző embereknek, mint egy óriási szemüveg.

KAPUK

A kapu az első interakció az épület és a hozzá közeledő ember között. Megalapozza a házban lévők biztonságát, miközben tükrözi a bent élők jómódúságát vagy éppen szegénységét. Megmunkáltságával kommunikál a külvilággal, mindemellett a legtöbbet használt homlokzati épületszerkezeti elem. Fontos része a vasalat, a kilincs és a zár, mely önmagában lehet egyszerű funkcionális elem és iparművészeti alkotás is.

A kapunak tehát védelmi, használati és építészeti funkciói egyaránt vannak, azonban ezeket úgy kell ellátnia, hogy közben részévé válik egy nagyobb egésznek: az épület homlokzatának. Anyagainak ötvöznie kell a szikár erőt és a finom megmunkálhatóságot, mindezt úgy, hogy az ebből fakadó feszültség ne menjen az esztétikum rovására.

RÉSZLETEK

„Az ördög a részletekben lakozik” tartja a mondás, nem alaptalanul. Az építészeti megoldások minőségét, vagy éppen a minőség hiányát is lehet eszközként használni. Példaként gondoljunk egy elegáns szállodára, vagy egy divatos romkocsmára. Mind két esetben eszközként használják a részleteket. A hagyományos megoldások karakterét érdemes megőrizni. A mai technológiák lehetővé teszik, hogy a természetes anyagokat párosítsuk high-tech megoldásokkal, mindezt úgy, hogy az eredményként létrejött épületszerkezet rendelkezik a jelen és a múlt értékeivel egyaránt. A településen ki kell emelni a vakolatarchitectúrát mint helyi motívumot, melynek alkalmazása javasolt az új épületek esetében is.

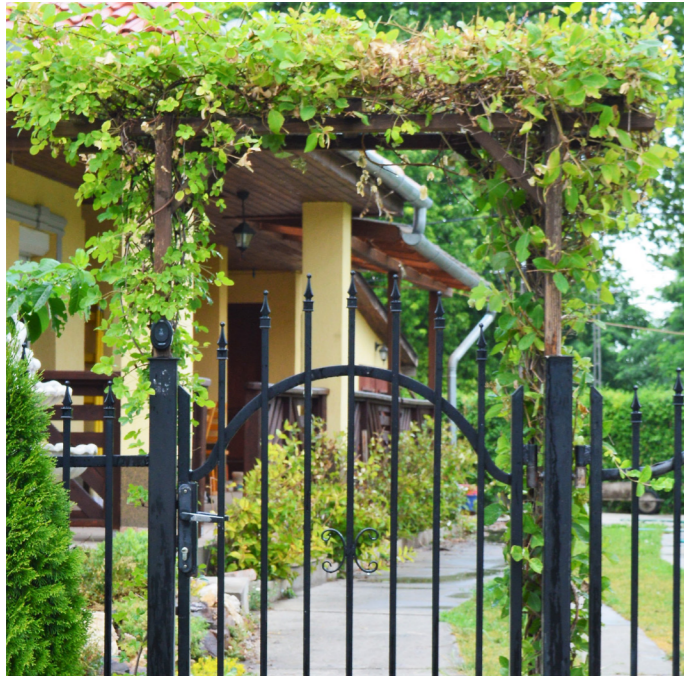
A kidolgozott részletek identitást képesek adni az épületeknek, mellyel otthonossá és személyre szabottá tehetjük a környezetünket. Az anyag, a forma és a színhasználat össze tudja kapcsolni az elemeket, így átfogóbban hozzá tudnak járulni az egységes kép megteremtéséhez.

KERÍTÉSEK

Többnyire kerítések képezik a telkek fizikai határait. Ezek az építészeti elemek az optikai elválasztást jobbra szándékosan csak részlegesen végzik el. A tömör szerkezetek alkalmazása ritkább, mivel azok túlságosan bezárják a teret és elszigetelik az ingatlant, így alkalmazásuk csak olyan esetekben javasolt, ahol kifejezett cél az elzártság elérése. A légies kerítéseket érdemes előtérbe helyezni, mivel az utca tere így hozzáadódik a kerthez és fordítva. A településen a kovácsolt szerkezetek nagy arányban jelennek meg. Ezek a szerkezetek könnyen díszíthetők, ezáltal rendkívül változatosak lehetnek. Továbbá kombinálhatók épített pillérekkel és növényzettel, így sokszínű képet tudnak nyújtani.

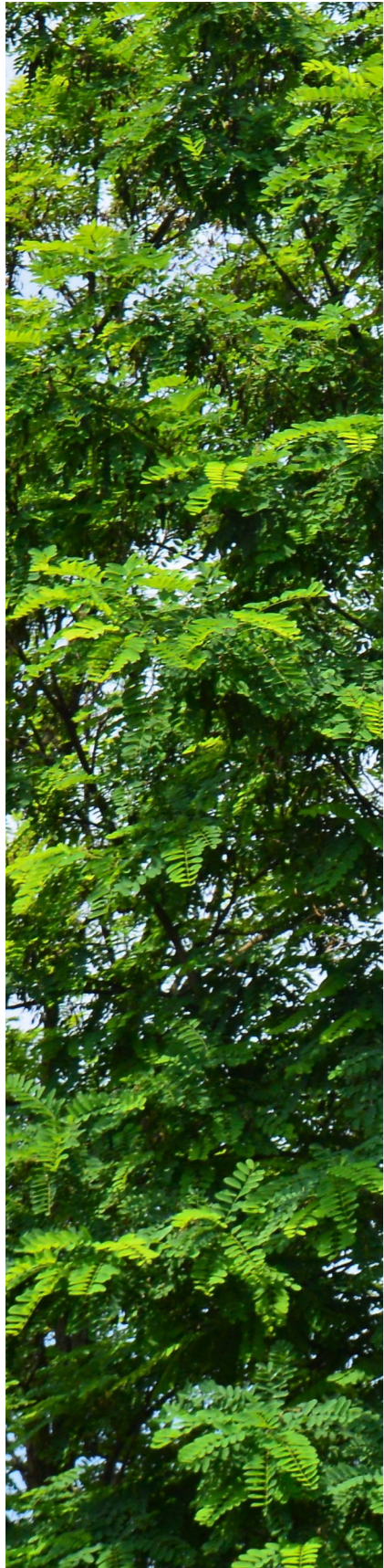

TORNÁCOK

A tornác a lakótér szerves része, mely rendkívül nagy mértékben meghatározhatja az épület karakterét. Hagyományaink szerint a tornác méretei úgy lettek meghatározva, hogy a szerkezet a meredek beesési szögű nyári napsugárzástól védi az épületet, míg a téli alacsonyan járó nap kedvező sugárzását a lakótérbe engedi. Szerkezetét tekintve lehet könnyűszerkezetű, és épülhet az épülettel megegyező nehéz szerkezettel is. A tornác működési mechanizmusát kiegészíthetjük takaró növényzettel, mely szintén nyáron árnyékol, télen pedig lehullajtott levelei miatt átengedi a napsugárzást.

KERTEK

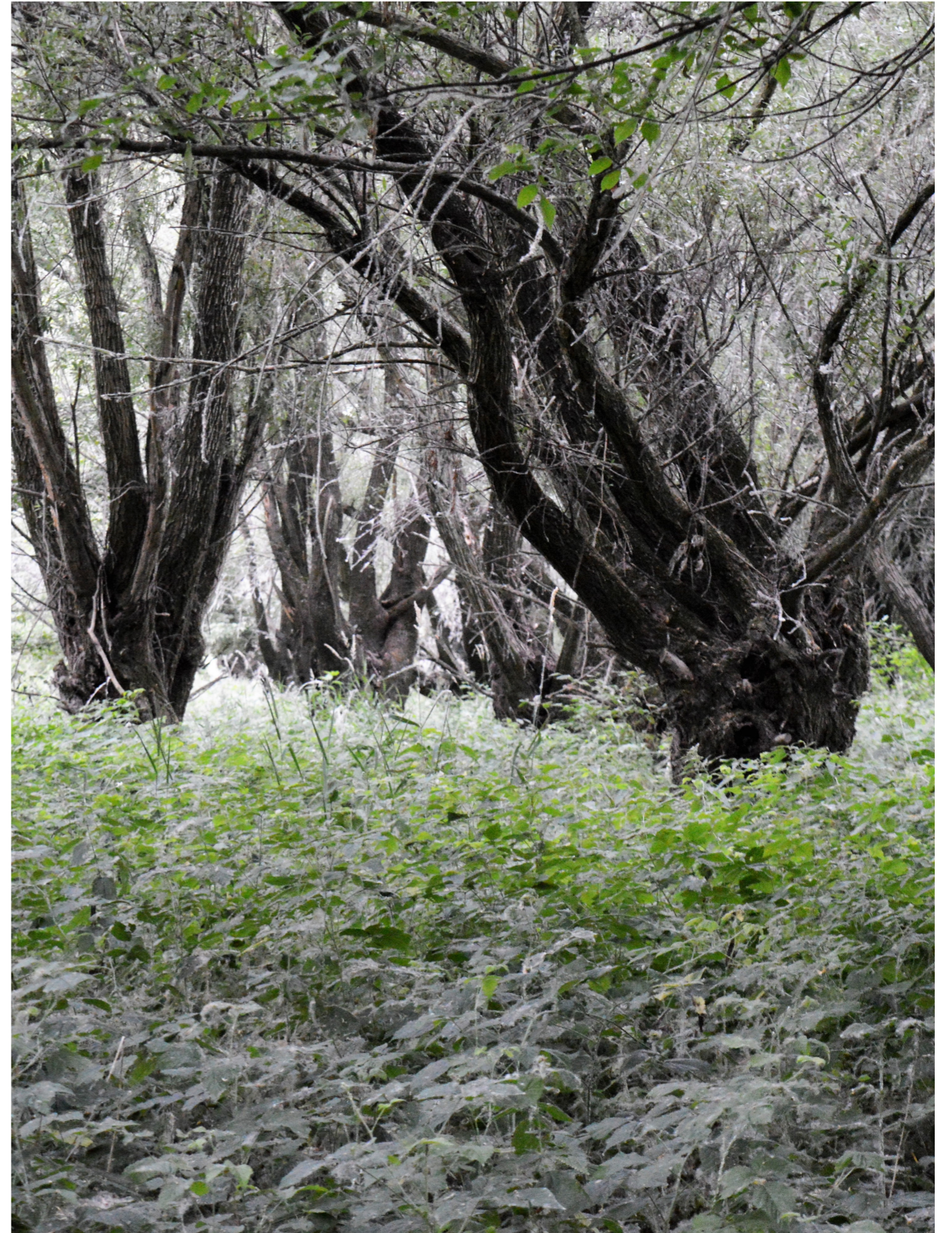
Fontos, hogy az épületek és azok közvetlen környezetei is összhangban legyenek, kölcsönösen erősítsék egymást, továbbá harmonikusan illeszkedjenek a tájba. A kert és az épület közösen alkotják azt az életteret, melyben életünk java részét töltjük, ezért érdemes foglalkozni a mind két környezeti tényező minőségi megtervezésével és kialakításával. Kerüljük a tájidegen fajták telepítését, törekedjünk a többszintű növényzet kialakítására. Fektessünk hangsúlyt a folytonos takarónövényzet biztosítására, valamint arra, hogy lehetőleg kevés burkolt felületet hozzunk létre. A kert legyen bensőséges kialakítású, de igény szerint legyen alkalmas a háttáji növénytermesztésre, vagy állattartásra is.

KÖZTEREK

A közterek adják a településre érkezők első benyomását, ezért fontos, hogy hasonlóan tekintsünk a közösségi terekre, mint a saját kertünkre, hiszen ezek a területek fogják csokorba épületeinket, szervesen kapcsolódnak hozzájuk. A településkép javításához sokszor nem szükséges nagy beavatkozás, a rendezettség érzésének elérése már fél siker. A közterületek megfelelő fenntartása és a már nem használt közterületi elemek elbontása látványos előrelépést jelenthet. A különböző felületek határozott szétválasztása, például szegélykövek alkalmazásával, szintén jelentős javulást eredményezhet. Fontos szempont továbbá, hogy a közműveket lehetőleg a földben vezessük, hogy azok ne károsítsák a településképet. A közterek növényzetének helyes, tájba illő megválasztására kifejezetten ügyeljünk. A növényzet állandó változása színesíti a köztereket, és gondoskodik a mikroklima megteremtéséről.

ANYAGOK

Törekedjünk hagyományos építőanyagok előtérbe helyezésére. A modern építőanyagok felhasználása nem látszó szerkezetek esetén javasolt.

IMPRESSZUM

APOSTAG KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

<http://apostag.hu/>

apostag.onkorm@tanet.hu

6088 Apostag, Kossuth L. u. 1.

Telefon: +36-78-528-041

Polgármester: Zakar Zoltán

Főépítész: Szilberhorn Erzsébet

Főépítész e-mail címe: szil@epiteszmuhely.hu

Készítették: a Bács-Kiskun Megyei Területfejlesztési Nonprofit Kft. munkatársai

Józan Tamás

Mess Gabriella

Szabó Katalin

Szabó Tamás

A kiadvány készítése során felhasználásra kerültek a Lechner Tudásközpont Területi, Építészeti és Informatikai Nonprofit Kft. által biztosított ábrák, sablonok és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatal Hatósági Főosztály Építésügyi és Örökségvédelmi Osztály, valamint a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság adatszolgáltatása.

Apostag, 2017